

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 29

van **PHILIPPE MUYTERS**

datum: 18 oktober 2022

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

Flanders Investment & Trade (FIT) - Evolutie Vlaamse exportcijfers

Bij de publicatie van de Vlaamse exportcijfers voor 2021 (<https://corporate.flandersinvestmentandtrade.com/nl/nieuws/2021-was-een-recordjaar-voor-vlaamse-expor>) stelde Flanders Investment & Trade eind maart dat de "geopolitieke en -economische impact van de oorlog in Oekraïne de wereldhandel grondig dreigt te verstoren" en dat "de eerste cijfers van de impact op de Vlaamse uit- en invoer worden verwacht vanaf mei 2022".

1. Zijn die cijfers waar FIT naar verwees ondertussen beschikbaar, zowel wat betreft goederen als diensten?
2. Zijn er cijfers beschikbaar betreffende de geopolitieke en economische impact op het aantrekken van investeringen maar evenzeer wat betreft de Vlaamse investeringen in het buitenland?
3. Hoe verhouden de Vlaamse cijfers zich ten opzichte van onze buurlanden en EU-lidstaten?
4. Welke evoluties zijn voor deze verschillende segmenten vast te stellen, wat is de reactie van het FIT en hoe evalueert de minister-president dit alles?
5. Op welke manier worden deze cijfers en de impact op uit- en invoer en investeringen verder gemonitord en opgevolgd? Zijn er zaken die in het bijzonder worden gevolgd?
6. Wat zijn de verwachtingen voor de komende weken en maanden?

**Vlaams
Parlement**

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 29 van 18 oktober 2022

van **PHILIPPE MUYTERS**

1. Ondertussen zijn er met betrekking tot de in- en uitvoer van goederen cijfers beschikbaar tot en met juli 2022. De gewestelijke cijfers voor augustus werden door de Nationale Bank van België (NBB) pas vrijgegeven op 15 november 2022. Deze data worden hier nog niet meegenomen. Er werden nog geen gewestelijke dienstencijfers gepubliceerd voor 2022.

Cumuleren we de eerste zeven maanden van 2022, dan oogt de situatie voorlopig positief met 271,7 miljard euro aan Vlaamse export. Dit is 61 miljard euro meer of 29,2% hoger vergeleken met dezelfde periode in 2021. De prijsstijgingen in de sector van de minerale brandstoffen/aardolie/gas zijn verantwoordelijk voor maar liefst 23,7 miljard euro van die stijging. De chemie- en farmasector tekenen voor 17,3 miljard euro van de stijging. Concreet exporteerde Vlaanderen voor 210,8 miljoen euro naar Oekraïne tijdens de eerste zeven maanden van 2022. Dat is 32,7% minder vergeleken met de dezelfde periode vorig jaar. Tussentijds komt Oekraïne daarmee terecht op de 72ste plaats in de ranglijst van exportmarkten, met een aandeel van 0,078% in de Vlaamse jaaruitvoer januari-juli 2022. In diezelfde periode exporteerde Vlaanderen voor ongeveer 1,9 miljard euro naar Rusland. Dat is 16,2% minder dan in januari-juli 2021. Tussentijds komt Rusland daarmee terecht op de 24ste plaats in de ranglijst van exportmarkten, met een aandeel van 0,7% in de Vlaamse jaaruitvoer januari-juli 2022.

Evenzeer gecumuleerd over de eerste zeven maanden van dit jaar totaliseert de Vlaamse import in 2022 290,6 miljard euro of 45,2% meer vergeleken met de overeenkomstige periode vorig jaar. Ongeveer de helft van deze stijging komt van de sector van de minerale brandstoffen/aardolie/gas. Concreet importeerde Vlaanderen voor 182,6 miljoen euro uit Oekraïne. Dat is 18,3% minder vergeleken met de periode januari-juli 2021. Tussentijds komt Oekraïne daarmee terecht op de 70ste plaats in de ranglijst van leverancierslanden, met een aandeel van 0,063% in de Vlaamse jaarinvoer. De tussentijdse handelsbalans met Oekraïne komt aan Vlaamse zijde dan ook uit een overschot van 28,3 miljoen euro. Verder importeerde Vlaanderen in januari-juli 2022 voor 8,25 miljard euro uit Rusland, 128,6% meer vergeleken met dezelfde periode vorig jaar. Dit brengt Rusland voorlopig op de 10de plaats in de ranglijst van leverancierslanden, met een aandeel van 2,8% in de Vlaamse jaarinvoer tijdens de eerste zeven maanden van 2022. De tussentijdse handelsbalans met Rusland geeft aan Vlaamse zijde dan ook een tekort van ongeveer 6,4 miljard euro. De scherpe stijging van de import vanuit Rusland in deze statistieken is de consequentie van de sterk gestegen grondstofprijzen. Om deze reden stijgt, ondanks de handelssancties, de import vanuit Rusland in de meeste EU lidstaten. Wat Vlaanderen betreft speelt daarbij ook het feit dat onze havens belangrijke leverpunten zijn voor aardgas en olie mee.

Voorlopig is er dus geen substantieel effect van de oorlog in Oekraïne op de totale Vlaamse handel, zeker gezien het beperkte gewicht van de uitvoer naar zowel Rusland als Oekraïne, al is tijdens de eerste zeven maanden van 2022 de uitvoer naar de oorlogvoerende landen wel fors gedaald. Tot en met juli bleven België en Vlaanderen alvast veel Russisch gas importeren.

2. Gedetailleerde betrouwbare cijfers over directe buitenlandse investeringen (DBI) zijn niet zomaar beschikbaar. Dit komt omdat de cijfers gebaseerd zijn op aankondigingen van investeringen die niet altijd openbaar gemaakt worden en pas met vertraging in de overzichten worden opgenomen. Belangrijke databases zoals de fDi markets van de Financial Times consolideren de lijsten pas na een volledig werkjaar en na input van bijkomende confidentiële gegevensbronnen.

Voor de laatste trends in dit verband verwijs ik naar de [Investment Trends Monitor van de VN-Conferentie inzake Handel en Ontwikkeling](#), die zich onder andere baseert op de beschikbare gegevens uit de database van de Financial Times.

Wat de DBI in Vlaanderen betreft, zien we, op basis van de nog niet geconsolideerde cijfers, dat het sterke jaar 2021 werd verdergezet in het eerste kwartaal van 2022. Sindsdien is er een duidelijke vertraging merkbaar door de verhoogde onzekerheid. Algemeen ziet het er wel naar uit dat 2022 toch een behoorlijk jaar zal zijn voor het aantrekken van DBI. De invloed van de crisissituatie laat zich echter wel duidelijk merken voor nieuwe projecten. Dit betekent dat de invloed op de buitenlandse investeringen zich wellicht vanaf volgend jaar duidelijker zal manifesteren.

3. Zoals aangegeven onder deelvraag 2 zijn er onvoldoende betrouwbare gegevens beschikbaar over het aantrekken van investeringen naar Vlaanderen om gedetailleerde gegevens te analyseren. Vlaanderen lijkt echter de tendens van de EU-landen te volgen.

Wat internationale handel betreft, verwijs ik graag naar onderstaande tabellen betreffende de in- en uitvoerresultaten van de EU-lidstaten en Vlaanderen tijdens de periode januari-juli 2022, en dit in vergelijking met dezelfde periode in 2021.¹

Uitvoerresultaten van EU-lidstaten en Vlaanderen periode januari-juli 2022 (in vergelijking met januari-juli 2021)

	WERELD	RUSLAND	OEKRAÏNE
Bulgarije	42,1%	3,5%	121,9%
Griekenland	39,8%	-32,3%	34,0%
Slovenië	39,0%	20,0%	-1,4%
Cyprus	37,2%	-37,8%	78,1%
Kroatië	32,3%	-13,6%	32,2%
Nederland	30,3%	-38,4%	-16,1%
Letland	29,7%	9,9%	12,6%
VLAANDEREN	29,2%	-16,2%	-32,7%
Litouwen	29,1%	-19,5%	-31,4%
Ierland	27,9%	39,0%	-44,1%
Roemenië	25,2%	-52,3%	37,8%
Portugal	25,1%	-44,3%	-37,2%
Spanje	23,8%	-36,4%	-41,5%
Estland	23,1%	-6,1%	36,9%
Finland	23,0%	-30,8%	-48,5%
Italië	21,8%	-21,0%	-39,3%
<i>EU 27</i>	<i>21,5%</i>	<i>-33,2%</i>	<i>-0,8%</i>
Luxemburg	20,9%	-28,9%	-21,2%

¹ Bron: [Comext – Eurostat](#) en het [Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen](#)

Zweden	19,7%	-46,6%	-48,0%
Polen	19,3%	-35,1%	38,0%
Frankrijk	18,7%	-49,1%	-33,3%
Oostenrijk	18,0%	-1,2%	-30,3%
Hongarije	17,0%	-33,0%	4,6%
Denemarken	16,7%	-46,5%	-14,4%
Tsjechië	16,2%	-53,9%	5,0%
Slovakije	16,2%	-48,1%	108,3%
Duitsland	12,8%	-38,7%	-26,7%
Malta	5,3%	-97,6%	-71,3%

Met betrekking tot de uitvoer blijft Vlaanderen, in vergelijking met de andere EU-lidstaten, voorlopig goed standhouden. Qua wereldwijde export presteert Vlaanderen momenteel ongeveer op het niveau van Nederland. Alle andere belangrijke uitvoerlanden behalen kleinere stijgingspercentages. Vooral de Duitse uitvoerresultaten springen hierbij in het oog.

Ongeveer alle landen voeren minder uit naar Rusland. Enkel Ierland, Slovenië, Letland en Bulgarije kunnen positieve stijgingspercentages voorleggen. Richting Oekraïne laten verschillende Oost-Europese landen een vooruitgang noteren.

Invoerresultaten van EU-lidstaten en Vlaanderen tijdens januari-juli 2022 (in vergelijking met januari-juli 2021)

	WERELD	RUSLAND	OEKRAÏNE
Griekenland	49,3%	128,4%	-19,9%
Slovenië	47,0%	279,0%	57,9%
Bulgarije	46,8%	138,4%	124,0%
Kroatië	46,7%	60,6%	90,4%
VLAANDEREN	45,2%	128,6%	-18,3%
Italië	44,4%	136,9%	-34,1%
Malta	43,7%	1,0%	-3,5%
Litouwen	40,3%	15,1%	19,3%
Cyprus	39,9%	155,9%	-25,9%
Ierland	38,8%	19,7%	-14,0%
Spanje	38,3%	55,8%	25,3%
Nederland	37,3%	69,2%	-24,2%
Letland	36,9%	10,7%	20,8%
Finland	36,5%	18,3%	2,9%
Portugal	35,8%	4,8%	-20,1%
<i>EU 27</i>	<i>33,0%</i>	<i>70,5%</i>	<i>18,0%</i>
Frankrijk	29,8%	94,5%	-4,0%
Estland	29,5%	16,2%	-5,6%
Roemenië	29,0%	73,9%	28,8%
Polen	28,5%	40,6%	44,8%
Hongarije	27,7%	140,2%	85,3%
Duitsland	26,7%	42,8%	6,2%
Zweden	25,0%	-34,8%	1,9%
Tsjechië	24,3%	37,0%	-1,6%

Denemarken	22,5%	-36,6%	3,0%
Slovakije	22,4%	94,9%	76,2%
Luxemburg	19,6%	-19,3%	7,9%
Oostenrijk	19,4%	181,0%	5,1%

Ook met betrekking tot de wereldwijde invoer blijven de EU-lidstaten en Vlaanderen voorlopig aanzienlijke groeicijfers voorleggen. Door de hogere invoer van olie en gas scoort Vlaanderen zelfs bovengemiddeld. Bijna alle landen, met uitzondering van Luxemburg, Zweden en Denemarken, importeren meer uit Rusland dan tijdens de eerste zeven maanden van 2021. Daarentegen noteert Vlaanderen, zoals reeds aangehaald, net als tien Europese landen, een terugval van de invoer uit Oekraïne. Hoofdzakelijk Oost-Europese landen zien een invoerstijging uit dit land.

4. Wat internationale handel betreft, verwijs ik naar mijn antwoord op de eerste en de derde deelvraag. Volgens de voorlopige beschikbare gegevens van 2022 heeft de oorlog in Oekraïne al een zeer duidelijk effect op de uitvoer naar de oorlogvoerende landen: de uitvoer naar Oekraïne zakt met 32,7% tegenover de eerste zeven maanden van 2021; die naar Rusland met 16,2%. De meeste producten worden getroffen, maar het effect is voor Oekraïne het meest zichtbaar voor machines, kunststoffen, vervoermaterieel, farmaceutica en dranken. Ook voor Rusland is de impact het grootst voor machines, kunststoffen en auto's. Door het beperkte gewicht van beide exportpartners (respectievelijk aandeel van 0,08% en 0,69% in de totale Vlaamse uitvoer tijdens de eerste zeven maanden), heeft de daling van de uitvoer naar deze twee landen echter slechts een minieme impact op het totale verloop van de Vlaamse export.

Wat het aantrekken van investeringen naar Vlaanderen betreft, lijken volgens de eerste analyses de recyclage-, voedings-, en chemische sector het goed te doen met een verhoging van het aantal buitenlandse investeringsprojecten ten opzichte van vorig jaar. Er is een dalende trend in de sectoren logistiek, *business services* en *machines & equipment*.

Algemeen zien we een verhoogde interesse voor projecten rond de versnelde energietransitie en de omschakeling naar een klimaatneutrale omgeving. Deze beweging zet zich door in zowat alle sectoren. Zo dienen zich heel wat investeringsprojecten aan die zich situeren binnen het speelveld van de circulaire economie, waarbij nieuwe technologieën ontwikkeld worden voor vele diverse afvalstromen.

Het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (FIT) focust zich vooral op de activiteiten en sectoren die de meeste opportuniteiten bieden en goed aansluiten bij onze ecosystemen. Daarvoor werden en worden er een aantal gap-analyses ontwikkeld, die in kaart brengen welke niches de beste kansen bieden om succesvol te zijn en tegelijkertijd ook de hoogste toegevoegde waarde brengen voor Vlaanderen.

Het lijkt erop dat de sterke inzet van Vlaanderen op technologie en innovatie meer dan ooit belangrijk is om ook blijvend impact te hebben op buitenlandse investeringen. Zoals aangegeven in mijn antwoord op uw tweede deelvraag verwachten we een duidelijke algemene vertraging in de buitenlandse investeringen. Door in te zetten op bepaalde sterke niches, zoals immunotherapie en halfgeleidertoepassingen, willen we echter opportuniteiten detecteren om zo op iets langere termijn tot nuttige realisaties te komen.

5. FIT krijgt maandelijks alle gedetailleerde Vlaamse in- en uitvoerresultaten doorgestuurd van de NBB. Deze worden uiteraard steeds grondig bestudeerd en opgevolgd. De cijfers verschijnen ook op de website van FIT.

Wat het aantrekken van investeringen naar Vlaanderen betreft volgen we de huidige context en evoluties op de voet. We kijken voornamelijk op langere termijn naar buitenlandse investeringen die Vlaanderen de essentiële impulsen kunnen geven om de verdere transitie te maken naar een duurzame, innovatieve kenniseconomie. Door de verschuivende behoeften in de energiesector zijn er alvast enkele opportuniteiten om investeringen in geselecteerde industrieën op te drijven.

6. Gezien de vele onbekende parameters met betrekking tot de wereldwijde buitenlandse handel kan ik hierover momenteel geen zinnige voorspellingen doen. Normaal gezien worden er al amper prognoses gemaakt over de wereldwijde buitenlandse handel. De huidige opeenstapeling van crisissen, de economische situatie, energiecrisis en de Russische invasie in Oekraïne, maakt dit nog moeilijker.

De vooruitzichten voor wereldwijde DBI in 2022 blijven somber vanwege de vele aanhoudende geopolitieke en economische crises. Er is een duidelijke dalende maandelijkse trend zichtbaar in de aankondiging van nieuwe projecten door deze onzekerheid. Toch geeft het [meest recente rapport van de VN-Conferentie inzake Handel en Ontwikkeling](#) ook wel mee dat aanhoudende sterke financiële resultaten van bepaalde multinationals na recordwinsten in 2021, alsook een aanhoudende groei in afzonderlijke opkomende markten, het neerwaartse effect zouden kunnen temperen.